

DIN NIKOLSON

I GARI DŽENKINS

NALIN
SVET

Prevela s engleskog
Dragana Marković

■ Laguna ■

Naslov originala

Dean Nicholson with Garry Jenkins

NALA'S WORLD

Copyright © Dean Nicholson and Connected Content, 2020

Translation copyright © 2023 za srpsko izdanje, LAGUNA

*Ponekad se ono za čim tragamo pojavi
onda kad prestanemo da tražimo.*

Nepoznati autor

Nema većeg dara od ljubavi jedne mačke.

Čarls Dickens

SADRŽAJ

PRVI DEO: TRAŽENJE PUTA

Bosna – Crna Gora – Albanija – Grčka

Dođi kući	11
Slepi putnik	19
Druga prilika	25
Cimeri	36
Jahači kroz oluju	45
Odluke	57
Nojeva barka	69
Nalin svet	80
Blagoslov	95

DRUGI DEO: GLAVNI I SPOREDNI PUTEVI

Grčka – Turska – Gruzija – Azerbejdžan

Prvoaprilska šala	113
Medicinska sestra Nala	126

Spajdermen sa Santorinija	143
Razdvajanje	153
Kornjača	162
U divljini	178
Tim Nala	193
Drugačiji svet	207
Vreme je za čaj!	219

TREĆI DEO: PUT PRED NAMA

Gruzija – Turska – Bugarska – Srbija – Mađarska

Goust	231
Lokalni junak	242
Jedan čovek i njegova mačka	254
Najverniji obožavalac	266
Ruski rulet	275
Pravi putnik	284
Izjave zahvalnosti	291

PRVI DEO
TRAŽENJE PUTA

Bosna – Crna Gora – Albanija – Grčka

1.

Dođi kući

U mom rodnom kraju u Škotskoj postoji stara mudra izreka: *Što ti je namenjeno, neće te zaobići*. Neke stvari u životu su nam suđene. Ako je predodređeno, desiće se. To je sudbina.

Od samog početka imao sam osećaj da je upravo sudbina spojila Nalu i mene. Nemoguće je da smo se slučajno našli na istom pustom mestu u isto vreme, niti da je slučajno došla u moj život u najboljem mogućem trenutku. Kao da ju je neko poslao da me usmeri na pravi put i dâ mi smisao koji nisam mogao da nađem. Nikada neću biti siguran, ali nadam se da sam i ja Nali pružio baš ono što joj je trebalo. Što više razmišljam, sve sam sigurniji u to. Naše prijateljstvo je, prosto, bilo suđeno. Predodređeno je da zajedno odrastemo i obiđemo svet.

Tri meseca pre našeg susreta, u septembru 2018. godine, krenuo sam iz svog rodnog grada Danbara, na istočnoj obali Škotske, s namerom da biciklom obiđem svet. Taman sam bio napunio tridesetu i želeo sam da se oslobodim životne rutine, da pobegnem iz svog malog kutka sveta i postignem nešto zaista vredno. Ipak, nije krenulo po planu. Uspeo sam

da pređem sever Evrope, ali moje putovanje sastojalo se od niza prepreka, skretanja s puta, pogrešnih početaka i neuspaha, za koje sam, uglavnom, sam bio kriv. Nameravao sam da putujem s prijateljem Rikijem, ali on se vrlo brzo vratio kući. Ako ćemo iskreno, verovatno je dobro što je otišao. Nismo baš najbolje uticali jedan na drugog.

Prve nedelje decembra, dok sam, na putu za Crnu Goru, Albaniju i Grčku, vozio bicikl južnom Bosnom, napokon sam imao osećaj da napredujem. Bio sam spreman da doživim iskustvo koje sam priželjkivao. Sanjao sam o tome da prođem kroz Malu Aziju, drevnim Putem svile sve do jugoistočne Azije, odande dalje sve do Australije, preko Pacifika, a zatim gore, kroz Južnu, Srednju i Severnu Ameriku. Zamišljao sam kako vozim kroz pirinčana polja u Vijetnamu, preko kalifornijskih pustinja, kroz planinske prevoje Urala i duž brazilskih plaža. Imao sam svet na dlanu. Putovanje će trajati koliko traje. Nisam sebi zadao nikakav raspored. Nije mi bio potreban, više nikome nisam morao da polažem račune.

Tog jutra, dok je svitalo, oko sedam i trideset, spakovao sam šator u malom selu u blizini Trebinja. Osim nekoliko pasa koji su lajali i kamiona za smeće, blistave, kamenom popločane ulice bile su prazne. Truckao sam se po kamenim pločama. Zveckanje mog belog bicikla me je razbuđivalo. Pošao sam putem koji je vodio u planine, pa dalje do granice sa Crnom Gorom.

Vremenska prognoza je za narednih nekoliko dana najavljivala sneg i susnežicu, međutim, nebo je bilo vedro, a temperatura umerena. Ubrzo sam počeo dobro da napredujem. Nakon nekoliko frustrirajućih nedelja, bilo je sjajno ponovo biti na putu i rasterećeno voziti dalje. Veći deo protekle nedelje proveo sam u gipsu, oporavljajući se od povrede noge koju sam zadobio prilikom skoka sa poznatog Starog mosta

u Mostaru, koji sam ostavio iza sebe, nekoliko sati vožnje niz put u Bosni. Taj potez mi nije bio baš pametan. Meštani su mi savetovali da ne skačem zimi, kada je reka posebno opasna, ali oduvek sam bio sklon glupostima. Dvorska luda ostaje dvorska luda.

Što se mene tiče, pogrešio sam što sam poslušao vodiča, koji me je nagovorio da koristim drugačiju tehniku od one koju sam koristio prilikom skokova sa litica u rodnom Danbaru. Skočio sam u ledeno hladnu vodu sa blago savijenim nogama. Čim sam izašao iz reke znao sam da sam nešto uradio pogrešno. Doktor mi je rekao da sam povredio prednji ukršteni ligament desnog kolena i da ću tri nedelje morati da nosim gips.

Isekao sam ga nakon prve. Bio sam previše nestrpljiv, nisam više hteo da se zadržavam u Mostaru i otišao sam pre zakazane kontrole u bolnici. I tako, dok se sunce tog jutra uzdizalo preda mnom, a ja napredovao dugim, umerenim usponom u planine, najviše me je mučilo ono zbog čega sam brinuo otkako sam se vratio na put – da ne izazovem upalu povrede. Znao sam da će mi koleno biti u redu ako ga ne pomeram u stranu.

Usredsredio sam se na to da u ritmu okrećem pedale gore-dole u istoj ravni. Ubrzo sam ušao u finu rutinu i činilo mi se da sve ide kako treba. Osećao sam da bih tog dana možda mogao preći osamdeset, ili čak sto šezdeset kilometara.

Do sredine jutra zašao sam u planinske predele u južnom delu Bosne. Delovalo je kao da sam daleko od civilizacije. Poslednji gradić ostavio sam petnaestak kilometara iza sebe. Nedaleko od njega, prošao sam pored kamenoloma, ali bio je napušten. Bio sam sâm. Krivudavi put nije bio suviše strm, više je to bio dugačak, spor, postepen uspon, što mi je odgovaralo. Na pojedinim delovima čak nije bilo puta, što

mi je omogućavalo prijatne pauze od vožnje. Prizori su bili spektakularni, vozio sam se visokim planinskim vencima i gledao prema još višim vrhovima prekrivenim snegom. Bilo je predivno.

Osećao sam se toliko dobro da sam odlučio da pustim muziku. Ubrzo su iz zvučnika, koje sam privezao na zadnji deo bicikla, odjekivali zvuci nove pesme *Dođi kući* jedne od mojih omiljenih umetnica – Ejmi Makdonald. Mora da sam bio odlično raspoložen pošto sam počeo da pevam uz refrene.

Možda bi me nekog drugog dana stihovi ove pesme naveli da razmišljam o domu. Na trenutak zaista i jesam pomislio na mamu, tatu i sestru u Škotskoj, koji su me čekali da se, jednog dana, vratim kući. Bili smo bliski i nedostajali su mi, ali previše sam uživao da bih se sada prepuštao tim mislima.

Dom će morati još malo da sačeka, pomislio sam. Nije mi, naravno, ni padalo na pamet da me, u stvari, čeka nešto drugo, i to nešto mnogo bliskije od kuće.

Vozio sam delom puta sa još jednim blagim usponom kada se dogodilo. U početku nisam baš mogao da razaznam kakav je to udaljen, pomalo prodoran zvuk koji je, činilo mi se, dopirao odnekud iza mene. Na trenutak sam ga zanemario, pomislivši da mi škripi zadnji točak ili da su se olabavili držači teških torbi, u kojima su mi bili odeća i ostala oprema. Podmazaću to na sledećoj pauzi. Međutim, kada sam prestao da pevam i kada je zvuk postao jasniji, shvatio sam o čemu se radi. Zapanjio sam se. Ma nemoguće!

Mjaukanje.

Okrenuo sam se i opazio ga krajičkom oka. Mršavo sivo-belo mače trčalo je uz put očajnički pokušavajući da me stigne. Zakočio sam i stao u zaustavnoj traci. Bio sam u šoku.

„Šta ti, pobogu, radiš tu?“, rekao sam.

Dalje niz put bilo je farmi i štala za koze po brežuljcima, ali ovde gore, u planinama, već kilometrima nisam video nijedan objekat. Skoro da nije bilo ni saobraćaja. Nikako mi nije bilo jasno odakle je mače došlo, a kamoli gde je krenulo.

Odlučio sam da pogledam bolje, ali kad sam parkirao bicikl i sišao, mače je šmugnulo s puta, provuklo se kroz metalnu ogradu i zavuklo među nekakvo kamenje. Spustio sam se za njim i uspeo da mu se približim. Bilo je jasno da je vrlo mlado, verovatno ne starije od nekoliko nedelja. Odvažno malo stvorenje. Bilo je mršavo, imalo je dugačko telo, velike oštre uši, tanke nožice i debeo rep. Krzno mu je bilo retko i ofucano, prošarano tračcima riđe boje. Ali mače je imalo i najprodornije, velike, zelene oči, kojima je zurilo u mene i pokušavalo da shvati ko sam sad pa ja.

Prišao sam mu očekujući da je divlje i da će pobeći čim mu se približim, ali činilo se da ga nimalo nije brinulo što sam preblizu. Pustilo me je da ga pomazim po vratu, umiljavalo mi se i tiho prelo, kao da je bilo zahvalno što ga neko mazi i obraća pažnju na njega.

Ovo mače je živelo u nečijoj kući, pomislio sam. Možda je pobeglo, ili ga je, što je bilo verovatnije, neko izbacio i ostavio na putu. Pomisao na to me je razbesnela, ali osetio sam i kako smekšavam.

„Jadno malo stvorenje!“, rekao sam.

Otišao sam do bicikla i otvorio jednu od torbi. Nisam sa sobom nosio mnogo hrane, ali odlučio sam da mu dam malo pesta koji sam poneo za ručak. Razmazao sam crvenu pastu sa komadićima paradajza i sira po kamenu i pustio mače da prione na posao.

Bacilo se na hranu kao da nije jelo cele nedelje. Na *Instagramu* sam objavljivao najzanimljivije momente putovanja,

uglavnom za prijatelje i porodicu, pa sam odlučio da telefonom snimim i ovaj neobičan susret, kako bih ga kasnije podelio s njima. Mače je bilo prilično fotogenično i činilo se kao da pozira pred kamerom, trčkarajući po stenama pored puta.

Nažalost, stvarnost nije bila ni blizu tako lepa. Ako bude ostavljeno da se samo snalazi na ovakvom mestu, sigurno će uginuti od hladnoće ili gladi. Mogao bi da ga pregazi neki od ogromnih kamiona, koji su prolazili s vremena na vreme. Čak bi mogla i da ga uhvati neka od ptica grabljivica koje sam video kako obleću vrhove planina. Bilo je toliko malo i krhko da bi se orao ili jastreb mogli lako ustremiti i podići ga.

Još kao mali bio sam slab na životinje i stalno sam ih spasavao sa ulice. Imao sam hrčke, piliće, zmije, ribe, pa čak i paličnjake. Jednom sam, dok sam još išao u školu, tokom letnjeg raspusta sedam nedelja negovao mladog, povređenog galeba. Skoro sam ga potpuno pripitomio. Moji mama i tata i dan-danas imaju fotografiju na kojoj se šetam s njim na ramenu. Na kraju je, izlečen i zdrav, odleteo dan pre nego što je počela škola.

Životinje su, ipak, životinje, tako da moji pokušaji da im pomognem ponekad i nisu bili uspešni. Jednom prilikom, dok sam radio na farmi, doneo sam kući dva praseta kojima je uginula majka. Nisam mogao napraviti veću grešku. Stavio sam ih u svoju sobu, pod svetiljke da ih greju. Kakav kreten! Totalno su podivljali, zavukli mi se u odeću i napravili kaos. A tek buka – toliko su skičali da bi čovek pomislio da ih neko kolje. Najgora noć u mom životu.

Oduvek sam sebe smatrao više ljubiteljem pasa nego mačaka. Mislio sam da su mačke agresivna stvorenja, ali ovo mače bilo je ranjivo i nedužno; ne bi ni mrava zgazilo. Ipak, koliko god da mi je srce govorilo da ga uzmem, razum

je preovladao. Na putu sam već doživio dovoljno dramatičnih situacija i taman sam se nekako zahuktao i usredsredio. Ako do večeras planiram da stignem u Crnu Goru, ne smem dozvoliti da me ovo uspori.

Vratio sam se na put i gurao bicikl, puštajući mače da trči za mnom. Ne znam zašto, ali bio sam siguran da će mu uskoro dosaditi, zaigraće se nečim drugim i odjuriti. Međutim, nakon nekih pet minuta, bilo je jasno da nema nameru da ode. Tačnije, nije ni imalo gde da ode. Stenoviti predeo bio je krševit, pun šipražja, i ako je verovati vremenskoj prognozi, uskoro će sve biti prekriveno snegom. Mače ovde neće preživeti ni dan. Ako uspe i toliko.

Uzdahnuo sam. Srce je nadvladalo razum. Nema druge.

Uzeo sam mače i odneo ga do bicikla. Bilo je toliko maleno da mi je stalo na dlan, lako kao perce, mogao sam da mu osetim rebra pod prstima. Na prednjem delu bicikla imao sam torbu za „tehniku“. U njoj sam držao dron, kojim sam snimao i fotografisao svoje putovanje. Ispraznio sam tu torbu i stavio stvari u jednu od bočnih. Zatim sam prednju obložio svojom majicom i pažljivo unutra spustio mače. Provirilo je i gledalo me nekako s nelagodom, kao da želi da mi kaže da mu nije udobno. Ali ništa drugo nisam mogao da učinim. Gde sam drugde mogao da ga stavim? Nastavio sam dalje nadajući se da će se smiriti. Ubrzo je bilo jasno da je mače imalo druge planove.

Nisam prešao ni nekoliko stotina metara kada me je potpuno zateklo. Pre nego što sam se snašao, iskočilo je iz torbe, uspentralo mi se uz ruku i udobno smestilo na zadnjoj strani vrata. Tek tada se opustilo. Osetio sam kako se stisnulo uz mene, priljubilo glavicu uz moj vrat i lagano disalo. Nije mi bilo neudobno, niti mi je smetalo. Istini za volju, baš je prijalo. Bilo je jasno da je i njemu prijatno, tako da sam nastavio

vožnju. Ubrzo je, na moje iznenađenje, čvrsto zaspalo.

To mi je dalo malo vremena da razmislim i odlučim šta dalje. Opet sam se raspao. S jedne strane, iako sam uživao u samoći, bilo je sjajno imati društvo. Mače nije težak teret. Biće zabavno – u to nije trebalo sumnjati. S druge strane, to nije bio deo plana. Bilo je previše ovakvih situacija, prekorio sam sâm sebe. Ponovo mi je nešto odvlačilo pažnju.

Približavalo se podne, sunce se i dalje uzdizalo na sivo-plavom nebu. Navigacija mi je pokazivala da se približavam granici. Morao sam da donesem neke odluke. Važne.

Ipak, duboko u sebi osećao sam da sam onu najvažniju već doneo.

Što ti je namenjeno, neće te zaobići.

To je sudbina.

22.

Najverniji obožavalac

Krajem februara snega skoro da nije bilo i u vazduhu se osećao prvi blagi miris proleća. Zbog svežih sunčanih jutara i vedrog plavog neba vožnja bajsom postala je pravo uživanje. Vreme je bilo savršeno za spavanje pod zvezdanim nebom. Jedne večeri, nakon što smo prošli kroz Veliku Planu, gradić koji se nalazi oko osamdeset kilometara južno od Beograda, postavio sam kamp duboko u šumi. Oduvek sam voleo da spavam okružen drvećem. Volim mirise i zvukove, osećaj da si ušuškan pod prirodnim baldahinom, čak i kada je drveće, kao što je bilo tada, skoro potpuno golo. To me je opuštalo i uglavnom sam spavao kao beba. Nala i ja smo na brzaka večerali i ubrzo zaspali u visećoj ležaljci za spavanje.

Oko pet ujutro probudilo me je zavijanje pasa u blizini. Čula ih je i Nala i na trenutak je uznemireno gledala unaokolo, njuškajući vazduh kao da proverava da li smo u opasnosti. Zavijanje je prestalo, ali oboje smo se uzvrpoljili. Nakon toga nijedno od nas više nije dobro spavalo i kada je sunce izašlo, bili smo budni i nespokojni.

A onda sam, oko osam ujutro, začuo glas, negde u šumi.

Primitio sam stazicu nedaleko od našeg kampa i pomislio da to mora biti neko ko šeta psa i s njim razgovara. Međutim, nakon nekoliko trenutaka shvatio sam da glas govori na engleskom. I da se približava.

„Zdravo, zdravo.“

Nisam mogao da verujem svojim očima kada sam promolio glavu iz ležaljke za spavanje. Desetak metara od nas stajala je žena. Bila je mlada, verovatno u svojim dvadesetim, elegantno obučena. Osmehivala se i pružala mi nešto. Termos.

„Skuvala sam ti kafu“, rekla je.

Zatim je zavukla ruku u džep kaputa i izvadila konzervu.

„A Nali sam donela tunjevinu.“

Protrljao sam oči. Zašto mi neka žena, u cik zore, donosi kafu usred šume? Da nisam slučajno guzicom pozvao srpski ogranak *Deliveruja*?* I kako zna Nalino ime? Vratio sam film. Sinoć sam na *Instagramu* postavio fotku Nale kako isprobava viseću ležaljku. Bila je, međutim, okružena gomilom stabala koja su sva izgledala isto. Kako nas je, pobogu, ova žena našla na osnovu toga: da nije nekakav šumski detektiv ili profesionalni špijun? Nisam mogao da se saberem.

Nisam hteo da ispadnem nepristojan, pa sam se iskobeljao iz viseće ležaljke.

„Ovaj, hvala ti, baš lepo“, rekao sam dok sam prihvatao termos i sipao malo kafe u svoju metalnu šolju.

„Ako hoćeš, možeš kod nas na doručak“, rekla je žena. „Nije daleko.“

Poklonu se u zube ne gleda, pa sam se spakovao i prihvatio ponudu. Parkirala je auto na putu; pratio sam je biciklom nekih pet minuta do male kuće na farmi. Nekoliko traktora je bilo parkirano pored pomoćnih prostorija, a kokoške,

* *Deliveroo* – britanska onlajn kompanija za dostavu hrane. (Prim. prev.)

patke i par mačaka trčale su po dvorištu. Uvela me je u kuću, skuvala još jednu kafu i dala Nali hranu.

Po kući se motalo još nekoliko mačaka, ali nakon kratkog odmeravanja snaga i frktanja, povukle su se i posakrivale po svojim omiljenim mestima.

„Ne brini, Nala, neće te gnjaviti“, rekla je žena, češkajući po vratu Nalu, koja je nabila glavu u hranu. Primetio sam da joj se Nala mazila oko nogu dok je stajala pored šporeta. To je značilo da joj se sviđa.

„Izvini, nisam te pitao. Kako se zoveš?“, upitao sam.

„Jovanka“, odgovorila je.

„Drago mi je. Nala, pozdravi Jovanku.“

Rekla mi je da joj muž radi u Švajcarskoj, kao i ona. Su-tradan je trebalo da se vrati avionom na posao.

„Pretpostavljam da zato tako dobro govoriš engleski?“

„Hvala ti. Da, moram, zbog posla“, rekla je. „Čista je sreća što sam bila ovde dok si prolazio. Da si došao sutra, ne bismo se sreli i bilo bi mi baš žao. Ja sam vaš veliki obožavalac. Pratim vas na *Instagramu* od samog početka.“

Spremila mi je odličan doručak na srpski način – jaja, hleb i paradajz.

„Moram da te pitam“, rekao sam u pola obroka. „Kako si me, pobogu, našla u šumi?“

„Isto kao što te je našla i ona gospođa na autobuskoj stanici u Turskoj. Preko *Instagrama*“, objasnila je.

Zapanjio sam se što se seća Arije iz Sivasa.

„Ali nije isto“, rekao sam. „Tada sam bio na autobuskoj stanici u velikom gradu. Nije me bilo teško naći. Ti si me našla usred šume.“

Nasmejala se.

„Pa, kada sam videla tvoju objavu, pisalo je ime grada koji nam je najbliži. Pokazala sam sliku mužu i on je odmah znao gde si.“

„Kako?“

„Često šeta po šumi i prepoznao je mesto. Nisam mu verovala, pa sam otišla tamo u pet ujutru da proverim.“

„Videla si me u pet? Tada smo čuli zavijanje pasa.“

„Verovatno sam to bila ja. Parkirala sam auto blizu farme na kojoj drže neke velike vučjake.“

Odmahivao sam glavom u neverici i osmehivao se. Jovanki je na trenutak bilo neprijatno.

„Izvini, sigurno misliš da sam neka lujka koja te uhodi, ali nisam htela da te probudim tako rano, pa sam se vratila kasnije.“

Moram priznati da sam se u momentu setio filma *Mizeri* u kojem pisac naleti na svoju najveću obožavateljku, koju igra Ketij Bejts. Ispostavi se da je totalna ludača i da je toliko opsednuta njime da ga na kraju zarobi.

S obzirom na to koliko se potrudila da me nađe, Jovanka bi svakako mogla biti moja najveća obožavateljka. Što smo duže razgovarali, postajalo je sve očiglednije da zna mnogo o meni i Nali i našim zajedničkim dogodovštinama, ali bilo je jasno da je zaista draga i pomalo stidljiva osoba i da nema potrebe da se brinem. A i Nala joj je dala zeleno svetlo.

Ušetala je još jedna slatka bela mačkica, kao da je namerisala Nalinu hranu. Jovanka je stavila nešto hrane u drugu činiju i spustila je na drugi kraj kuhinje.

„Koliko mačaka imate?“, pitao sam.

„Pet, ali dolazi nam i nekoliko mačaka lotalica iz sela i sa lokalnih farmi. Ovde imaju mnogo prostora, a i moji roditelji žive na imanju, pa se brinu o njima kad mi nismo tu.“

Njena mačka je pojela svoju hranu i skočila na pult pored šporeta. Mazila se Jovanki uz obraz.

Jovanka mi se nasmejala.

„Bezuslovna ljubav. To je najlepše kod mačaka, zar ne? To i činjenica da te ne osuđuju i nisu zahtevne.“

„Pa, ne previše.“ Uzvratio sam osmehom. „Nisi još čula Nalu kako u cik zore traži svoj doručak.“

Jovanka se smejala.

Bilo je lako razgovarati s njom, što je super, pošto je imala raznorazna pitanja o našim avanturama. Bližilo se podne, a mi smo i dalje ćaskali.

Zahladnelo je i činilo se da će kiša, pa sam prihvatio Jovankinu ponudu da ostanem na ručku. Pravila je palačinke.

„Odlično“, rekla je. „Jesi li za neko piće?“

Podigla je veliku flašu džina hendriks.

„Džin i limunada?“

„Samo ako ćeš i ti.“

„Okej, što da ne?“

Brzo sam odustao od planova da tog dana nastavim dalje bajsom. Prihvatio sam njen poziv za večeru, a i da prespavam. U garaži je imala namešten madrac koji je delovao odlično.

Kako je padalo veče, naš razgovor je postajao sve opušteniji.

„Dakle, zašto nas pratiš?“, upitao sam je.

„Zbog nje, naravno“, Jovanka je klimnula glavom prema Nali, koja se prostrla preko stolice i čvrsto spavala. „Volim one video-snimke kada sedi na prednjem delu bicikla i opušteno posmatra sve oko sebe.“

„*Nala-kamera*“, rekoh.

„Da, ali sviđa mi se i kako si nekako blesav. Ne mogu da verujem na kakvim ste sve mestima spavali. A i te tvoje fore.“

Za razliku od mojih osetljivijih pratilaca, njoj se svideo video koji sam napravio pre nekoliko meseci. Isekao sam i spojio nekoliko snimaka tako da je delovalo kao da sam Nalu poslao u vazduh zakačenu za dron.

Osetio sam da je ovo dobra prilika da dobijem odgovor na pitanje koje me je mučilo još otkad sam napustio Istanbul.

„Jesi li bila razočarana što nismo otišli u Indiju?“, pitao sam je.

„Razočarana? Zašto bih bila?“

„Pa, stranica se zove *Jedan bicikl, jedan svet*. Trebalo bi da putujem oko sveta“, odgovorio sam. „Ali Nala i ja smo se skoro vratili u mesto iz kojeg smo krenuli.“

To je bilo tačno. Proverio sam. Nalazio sam se oko dvesta sedamdeset kilometara vazdušnom linijom od Trebinja, odakle smo krenuli tog sudbonosnog nedeljnog jutra u Bosni.

Sipala mi je još jednu čašu limunade i džina.

„Sve dok ste na sigurnom i zdravi, mislim da niko neće obraćati pažnju na to kojim putem idete i koliko će put trajati“, rekla je. „Ljudi vas prate zato što im je stalo do vas, a i zato što ih zabavljate.“

Nadao sam se da je tako, ali utešilo me je kada sam potvrdu dobio od nekog drugog. Pogotovo nekog ko je uz nas od samog početka. Sedeli smo do kasno, popili još nekoliko pića i pričali o svemu i svačemu.

U jednom momentu sam bacio oko na vesti na svom telefonu i video da je kruzer sa četiri hiljade putnika završio u karantinu u blizini Japana, nakon što se jedan od putnika razboleo – zarazio se virusom korona, kako su ga sada zvali. Ljudi su bili zabrinuti da se ne proširi prema Evropi.

„Zamisli da te tako zatvore? Poludeo bih“, rekao sam. „Tri noći u šatoru u Bugarskoj, zbog magle, i hteo sam da iskočim iz kože.“

„Čini se da je prilično ozbiljno“, rekla je Jovanka. „Čula sam da su se neki slučajevi bolesti već pojavili u Francuskoj i Italiji.“

„Drago mi je što sam krenuo u suprotnom smeru“, primetio sam.

Nala i ja smo spavali kao klade u Jovankinoj garaži, ali sutradan sam se probudio užasno mamuran. Glava mi je bila kao balon. S druge strane, činilo se da Jovanki nije ništa nakon prethodne večeri. Insistirala je da mi spremi još jedan obilan doručak, iako se pakovala za popodnevni let za Švajcarsku. Spakovala nam je i gomilu grickalica, od sendviča i kolača do litra džina, koji je izvukla odnekud.

„Izvini, nemam mesta za to“, rekao sam ljubazno, vraćajući joj flašu. „Čak i da imam, mislim da neko vreme neću moći ponovo da se suočim sa džinom.“

„Pa, dobro, biće više za mene i muža“, smejala se.

Povezali smo se preko *Instagrama* i dogovorili da ćemo ostatu u kontaktu. Uskoro sam ponovo bio na putu i do uveče sam stigao u Beograd.

Tek sam te večeri, u hotelskoj sobi, potražio Jovanku na netu. Nije lagala kada mi je rekla da ne voli društvene mreže. Iako je sigurno već dugo na *Instagramu*, s obzirom na to da nas je pomno pratila, tek sada je objavila svoju prvu fotku – selfi s Nalom, sa mnom i biciklom. Napisala je kratku, ali slatku poruku uz objavu, zahvalivši mi za snimke i priče koje postavljam.

„Usrećuješ mnoge ljude... deleći s nama svoje putovanje s kraljicom Nalom“, napisala je. „Srećan put, tvoja 'hendriks' uhoda.“

Nakon nekoliko dana u Beogradu, nastavio sam prema mađarskoj granici, koju sam prešao početkom marta. Pratio sam Dunav. To je olakšalo vožnju, a i predeli su bili fantastični. Kilometri su leteli pod mojim točkovima.

Trebalo mi je skoro nedelju dana da stignem do Budimpešte. Grad me je odmah očarao. Arhitektura je veličanstvena, a

ima i neke posebne živosti; ulice su pune kafića i barova. Odlučio sam da ostanem nekoliko dana i istražim grad kako treba.

Pre nego što sam stigao, javila mi se Džulija, žena koja je radila u turizmu. Ponudila je da nas povede u obilazak grada sa vodičem. Nisam mogao da odolim. Sprijateljili smo se na prvu, delimično i zato što se Nali baš svidela. Podsetilo me je to na ono kako se zbližila s malom Lidijom u Atini. Njih dve su bile vrlo privržene jedna drugoj od momenta kad su se upoznale. Odmah se stvorila neka posebna veza.

Samo što sam se smestio u Budimpešti, dobio sam poruku od drugara iz Danbara Frejzera i Maje. Došli su na vikend. Bilo je sjajno videti ih i čuti vesti iz Danbara, ali činilo se da je Frejzer više bio zaokupljen idejom da dođe do mog hotela i upozna Nalu.

Bilo je neizbežno da u razgovoru pomenemo i virus korona. Čuo sam da ljude u Velikoj Britaniji savetuju da ne idu na putovanja.

„Stvarno je ludnica“, rekao je Frejzer dok smo pili pivo. „Kao da je ceo svet poludeo.“

Bio je u pravu. Video sam da se hiljade ljudi zarazilo u Italiji, a broj smrtnih slučajeva je iz dana u dan bio sve veći. Vlada je uvela stroga pravila ograničenja kretanja. U nekoliko gradova uvedeno je potpuno zatvaranje, takozvani lokdaun, a građanima je bilo zabranjeno da izlaze iz svojih domova.

Od Frejzera sam saznao da je i u Velikoj Britaniji situacija išla ka tome. Ljudima je rečeno da se drže podalje jedni od drugih i da se ne rukuju – da održavaju socijalnu distancu – izraz koji se sada u potpunosti odomaćio. Pričalo se da će zatvoriti kafiće i restorane, a bilo je jasno da se tako nešto dešava svuda u svetu, u Americi, Kanadi, Indiji, Australiji. Proverio sam najnovije vesti za Mađarsku i takođe je bilo reči o skorom uvođenju karantina i zatvaranju granica.

S obzirom na sve što se dešavalo, počeo sam da se brinem za svoju porodicu u Škotskoj. Mama mi radi sa osetljivim grupama i izolovanim starijim ljudima. Kako sam čuo, to su ljudi koji su najugroženiji virusom. Tešio sam se time da su barem mama, tata i baka zajedno.

Počeo sam da razmišljam o tome kako bi sve ovo moglo ozbiljno da utiče na moje putovanje. Onda sam, konačno, dobio imejl od Viktora, tipa iz ruske ambasade. Trebalo je samo da odem u Veliku Britaniju, obavim intervju, i hej, imaću vizu na godinu dana. Razbistrio sam misli – ko zna šta će se dešavati? Prilika je bila previše dobra; garancija da ću konačno proputovati ceo svet. Otvorila mi se ruta prema Dalekom istoku.

Viza će važiti tek od aprila, ali zbog svega što se dešavalo znao sam da je bolje da krenem što pre.

Pitao sam Džuliju da pričuva Nalu. Sa zadovoljstvom je pristala. Verovao sam joj dovoljno da bih joj poverio Nalu, znao sam da će je skroz razmaziti dok me ne bude i zato sam rezervisao povratni let za naredni dan. Spakovao sam se u žurbi i odveo Nalu s njenim omiljenim igračkama i hranom kod Džulije u stan. Pre nego što sam izašao i uhvatio taksi do aerodroma, čvrsto sam je zagrlio.

„Budi dobra devojčica dok si kod Džulije, vidimo se uskoro“, rekao sam, pomazio je po vratu i poljubio.

Zaista sam se nadao da će tako i biti.